

# Höstkonferensen i Skinnskatteberg och Ramsberg

## 5-7 september 2008

*Av Lars-Olof Herou*

*Foto: Seppo Remes*

Vi hade ingen tur med vädret vid FINNSAM:s höstmöte, men i övrigt var arrangemangen till full belåtenhet, så vitt jag förstått. Det är sällan som någon konferens har haft sådan fin inkvartering, med eget rum för alla deltagare.

### **Fredag 5 september**

Efter incheckning och lunch på Bergslagens Folkhögskola i Skinnskatteberg, inleddes programmet på fredag e.m. med två föredrag som passade in under konferensens ena tema "Släktforskning".

Först var det Gunilla Didriksson som pratade om släktforskarproblem under rubriken "När inga kyrkböcker finns". Hon förklarade hur hon gått tillväga när hon sammanställt och rekonstruerat byar, gårdar och familjer före husförhörens tid.

Därefter berättade Leif G:son Nygård om sin arkivforskning gällande främst Ramsberg, Gammelbo bruk och finnarna. Det blev en engagerad framställning om glädjen av att söka i gamla luntor och den storartade eufori som det kan ge då "det stora fyndet" görs.

Konferensens andra tema var "Bergsbruk" och eftermiddagspasset avslutades av Seppo Remes med ett föredrag om "Finnen och malmupptäckterna". Han gick då igenom alla mellansvenska malmupptäckter som på något sätt kopplats till finnar. Det är åtskilliga välkända gruvor som enligt sägnerna kan ha hittats av finnar eller deras husdjur. Det gäller t.o.m. Falu koppargruva och Sala silvergruva.

Fredagsprogrammet avslutades med att Seppo visade sina redigerade bildspel från flera tidigare FINNSAM-konferenser.

### **Lördag 6 september**

Lördagen var avsatt för en heldagsutflykt i buss till det område, som Seppo dagen innan kallat för "en vit fläck på kartan". Det är också en glesbefolkad trakt, okänd för de flesta, i gränstrakterna mellan Västmanlands län, Örebro län och Dalarna. Guidningen, under den ganska omfattande turen, sköttes förtjänstfullt av fredagens föredragshållare Gunilla och Leif.

De första stoppen gjordes vid några lämningar av gamla finnbosättningar inom Skinnskattebergs socken – Backens vid Haraldsjön och Tackbytorp.



*Smedjeruin vid Backens*



*Kartstudier över Tackbytorp. Fr.v Leif G:son Nygård, Åke Henningsson, Gunilla Didriksson, Kenth Henningsson och Dag Raaberg*

Bussturen gick sedan vidare i gränstrakterna Västmanland-Dalarna till Kloten, som numera är ett stort friluftsområde med fiske, vandringsleder och kanotuthyrning. Ursprungligen var Kloten en finnbosättning, eller rättare sagt tre, Östra och Västra Kloten samt Skållängen (numera i Ljusnarsbergs sn). Vi såg platsen för Klothyttan och Rumpe Mickels kvarn och i Kloten fick vi också tillfälle att äta det medskickade "krubbet."

Sedan började ett ihållande tätt vattenstril lossna ovanifrån, men vi fullföljde i alla fall med gott humör en skogspromenad från Klostorp över Rompberget till Staffas. Utsikten från bergets topp var strålande även utan solens hjälp, men de täta granplanteringarna på den långa sydsluttande "manen" förstörde allt fjärrskådande i övrigt.

Bussfärden gick vidare mot Gammelbo bruk, och framför allt, en märklig byggnad vid Granhult. Det är en slaggstensbyggnad med delar i tegel, som ursprungligen varit i tre våningar, men som numera saknar tak och troligen snart rasar samman, eftersom stora långsgående sprickor och hål finns. Om byggnaden kan kallas ria kan diskuteras, men eftersom den tydligen har använts att torka säd i så kallar jag den så, även om den inte har med vår kära finnkultur att göra.



*Birger Nesholen studerar "rian" i Granhult*

Dagens sista stopp anknöt till temat "Bergsbruk". Vi stannade vid "Röda Jorden", där Seppo ryckte in på nytt och berättade om den mycket gamla järnframställning som skett här, långt innan den förste skogsfinnen dök upp i dessa trakter.

Middagen bjöd traditionsenligt värdkommunen på, i detta fall alltså Skinnskatteberg, som också representerades av kommunchefen. Ett mycket trevligt inslag vid middagen var det fina och omväxlande musikprogram som flera elever från folkhögskolans musiklinje stod för. Det är sällan det förekommer så mycket ungdomar på FINNSAM:s träffar, men det kändes uppfriskande.

## **Söndag 7 september**

Efter inmundigande av en stadig frukost var vi alla redo för även kunskapsintag.

Gunilla Didriksson berättade om finnbosättningarna i Ramsberg och Skinnskatteberg, alltså inom det område som vi dagen innan besökt på utflykten. Det utvecklade sig till ett intressant samtal med information, kunskapsutbyte och frågor.

Konferensens sista föredrag avvek en del från de tidigare, även om det handlade om släktforskning i stor skala. Jan Myhrvold informerade om "DNA i släktforskningen".

DNA är ju något som alla har hört om, men inte vet så mycket om. Det är ett relativt nytt område inom släktforskningen, men ett ökande intresse de senaste åren i framför allt USA, gör att det här är "hett stoff." Det går inte att närmare utveckla här, men den intresserade kan få information på "National Geographics" hemsida.

Det hela avslutades som vanligt med FINNSAM-möte där det avhandlades en del formella ting om vad vi nyligen gjort och vad vi tänkt göra i framtiden.

Vad som inte går att beskriva är den speciella FINNSAM-anda som alltid infinner sig när så många "nördar" och "freaks" samlas på ett ställe, men det är ju faktiskt det som händer vid dessa sena kvällar, när tankar och idéer möts, som är själva essensen av en lyckad konferens.